

ONDERWERP
Omgevingsplantoets Dijkverbetering Doeveren

PROJECTNUMMER
30224126

DATUM
1 november 2024

VAN
Arcadis B.V.

AAN
Gemeente Waalwijk

Toelichting

In het kader van het project Dijkverbetering Doeveren neemt het Waterschap Aa en Maas verschillende maatregelen langs het dijktraject tussen dijkpaal A963 tot dijkpaal A1004, van de brug bij Heesbeen tot de Bovenlandse Sluis in Waalwijk. Dit deeltraject (deeltraject Doeveren) is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Voorliggende memo bevat de omgevingsplantoets voor de dijkverbetering binnen de gemeente Waalwijk. Op basis van deze omgevingsplantoets is beoordeeld of er een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit benodigd is, en of de maatregel past binnen het omgevingsplan. Er zal eerst een beschrijving van het project en de werkzaamheden worden gegeven. Daaropvolgend zal het juridisch kader worden gegeven. Hierna volgt de toets aan de functies die op de gronden binnen het projectgebied gezien zijn en de gebruiks- en bouwregels die binnen deze functies van toepassing zijn. Tot slot zal er een overzicht gegeven worden van de conclusies resulterend uit de omgevingsplantoets, en een algehele conclusie die de benodigde vergunning(en) weergeeft.

Project Dijkverbetering Doeveren

Om te borgen dat Nederland nu en in de toekomst beschermd is tegen overstromingen, moeten de primaire waterkeringen langs onder andere de Maas voldoen aan de wettelijke normen die zijn opgenomen in de Omgevingswet (hierna: Ow).¹ De bestaande dijk bij Doeveren is onderdeel van een langer traject, normtraject 36-5 lopend van 's-Hertogenbosch tot Waalwijk. Dit traject voldoet niet aan de waterveiligheidsnormen. Waterschap Aa en Maas heeft naar aanleiding van het hoogwater op de Maas in juli 2021 besloten om voor een deel van dit normtraject versneld over te gaan tot dijkverbetering. Dit is deeltraject Doeveren.

Ten behoeve van de realisatie van de dijkverbetering zullen er een aantal werkzaamheden plaatsvinden in de gemeente Waalwijk, te weten:

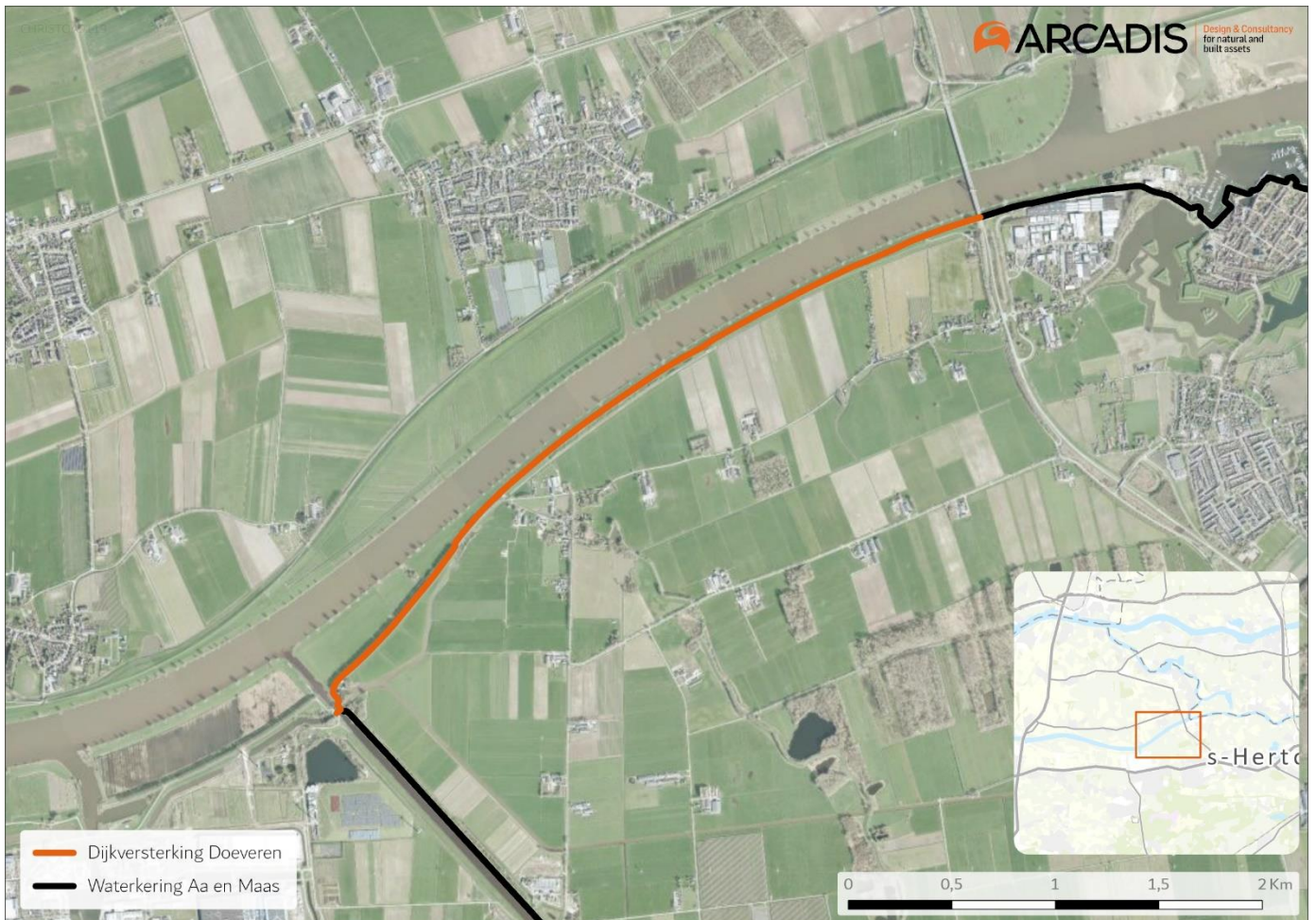
- de aanleg van een constructie (een scherm) in de bestaande dijk;
- het kruisen van de Heusdenseweg met de constructie (het scherm);
- het afgraven van de bovengrond, inbrengen van gaas en het opnieuw aanbrengen van de bovengrond;
- het kappen van een boom.

Tevens zullen er een aantal tijdelijke werkzaamheden plaatsvinden:

¹ Onder de Omgevingswet zijn de normen voor de primaire waterkeringen onder andere als omgevingswaarde in het Besluit kwaliteit leefomgeving vastgelegd.

- het aanleggen van werkstroken;
- het graven van sleuven van 1 meter breed en 2 meter diep;

Zie Figuur 1 voor een overzicht van het projectgebied.

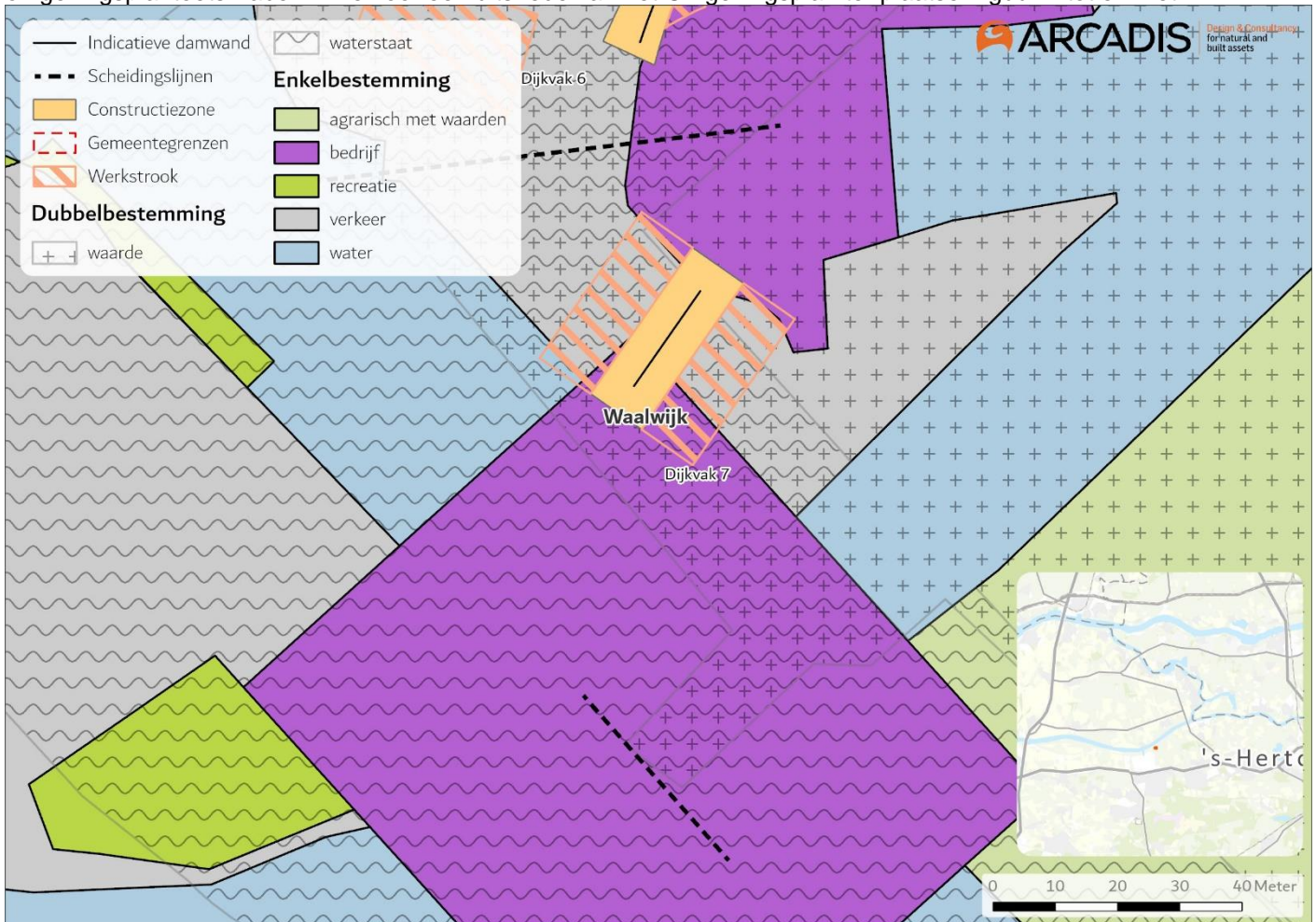
Figuur 1 Projectgebied Dijkverbetering Doeveren

Juridisch kader

De voorgenomen werkzaamheden voor het project Dijkverbetering Doeveren zijn voorzien binnen het plangebied van het omgevingsplan van de gemeente Waalwijk en binnen het plangebied van het omgevingsplan van de gemeente Heusden. De omgevingsplannen van beide gemeentes zijn van rechtswege ontstaan door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Daarna zijn de bestemmingsplannen van de gemeente Waalwijk opgegaan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Waalwijk. De bestemmingsplannen van de gemeente Heusden zijn opgegaan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Heusden. Het gaat hier om bestemmingsplan 'Buitengebied Waalwijk' en bestemmingsplan 'Heusden Buitengebied, 4de herziening'. De aangewezen bestemmingen in dit bestemmingsplan gelden na inwerkingtreding van de Ow als in een omgevingsplan toegepaste functies. In voorliggende omgevingsplantoets zal enkel het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Waalwijk worden behandeld.

Omgevingsplantoets – functiebeschrijving

Ter plaatse van het projectgebied gelden verschillende functies. Hieronder wordt per functie getoetst of de maatregel past binnen de functiebeschrijving van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Zie voor een samenvatting van de omgevingsplantoets Tabel 1. Zie voor een uitsnede van het Omgevingsplan ter plaatse Figuur 2 tot en met

Figuur 5.

De functie 'Agrarisch met waarden – Openheid en natuurwaarden' is gericht op agrarische doeleinden, waaronder agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen maar ook voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen. Ter plaatse van deze functie geldt ook de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – hydrologische waarden', deze is gericht op het behoud, herstel en ontwikkeling van de hydrologische waarden. De functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – kwetsbare soorten' is bedoeld voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van kwetsbare soorten. De werkzaamheden passen binnen deze functie aangezien het versterken van de dijk valt onder waterhuishoudkundige voorzieningen, de hydrologische waarden in het gebied niet aantast en ook kwetsbare soorten in het gebied niet aantast en eventueel zelfs bijdraagt aan het behoud en de ontwikkeling hiervan.

De functie 'Verkeer' bepaalt dat deze gronden onder andere zijn bestemd voor voorzieningen voor verkeer en verblijf, waaronder wegen, paden en parkeervoorzieningen. Tevens zijn de gronden bestemd voor het behoud van landschappelijke en of cultuurhistorische waarde in de vorm van wegbeplanting of laanbeplanting, en voor water en

waterhuishoudkundige voorzieningen. De werkzaamheden passen binnen deze functie aangezien het versterken van de dijk valt onder waterhuishoudkundige voorzieningen.

De functie 'Bedrijf – Nutsvoorziening' bepaalt dat de gronden onder andere zijn bestemd voor nutsbedrijven en bijbehorende voorzieningen, tuinen en erven, paden, wegen en parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en water en waterhuishoudkundige voorzieningen. De werkzaamheden passen binnen deze functie aangezien het versterken van de dijk valt onder waterhuishoudkundige voorzieningen.

De gronden waarop de functie 'Water' rust zijn onder andere bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder ook voorzieningen voor waterkering, en voor het behoud, herstel en of ontwikkeling van landschappelijke waarden en natuurwaarden. De werkzaamheden sluiten hiermee aan bij deze functie.

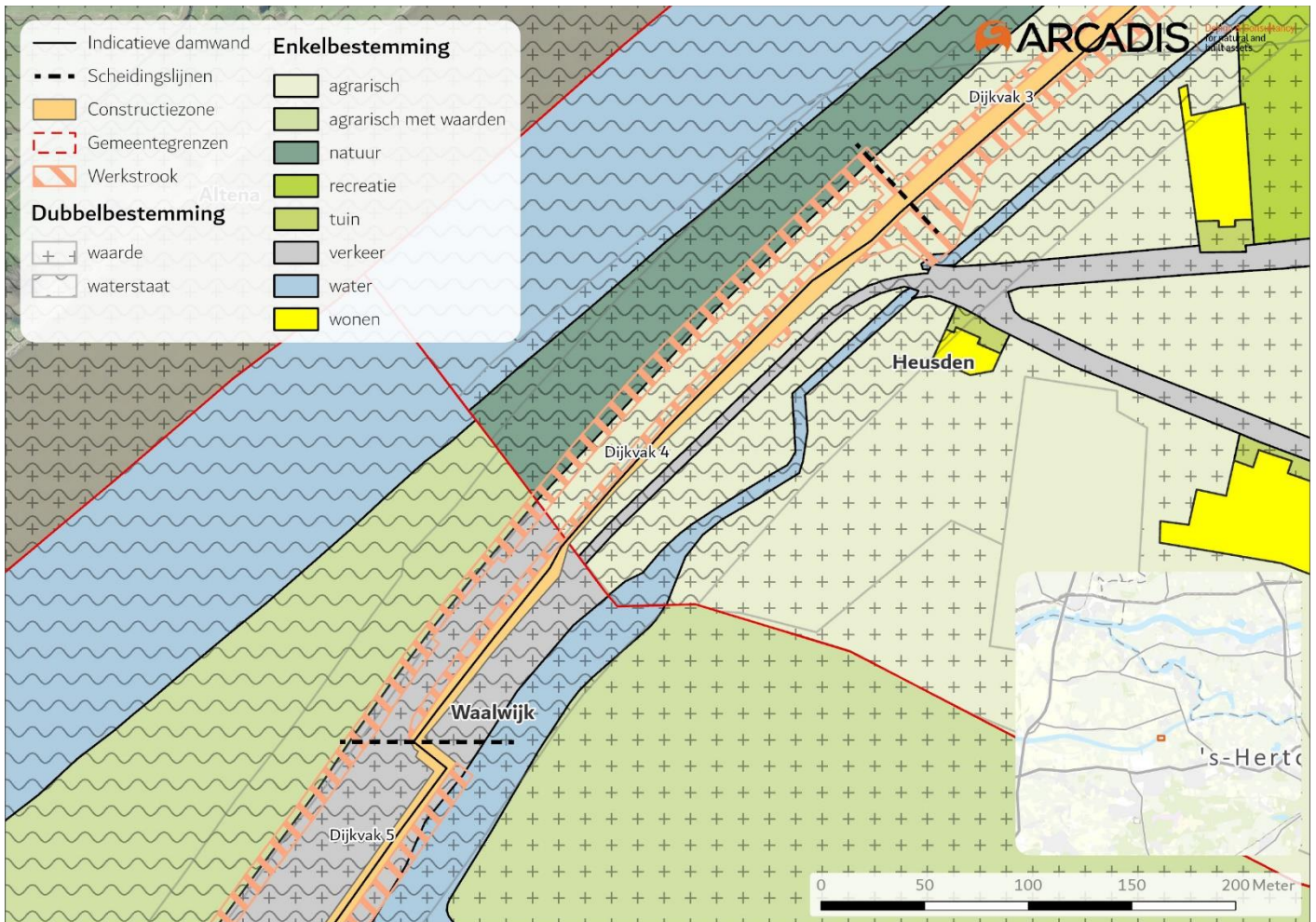
De gronden waarop de functie 'Waarde – Archeologie' rust zijn mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de gebieden met te verwachten archeologische waarden. Mits de archeologische waarden worden geborgd bij de werkzaamheden passen deze ook binnen deze functies.

De functie 'Waterstaat – Uiterwaarden' bepaalt dat deze gronden mede zijn bestemd voor de afvoer en doorstroming van rivierwater. De werkzaamheden die worden uitgevoerd hebben geen negatief effect op de afvoercapaciteit en de doorstroming van de rivier, en passen daarmee binnen deze functie.

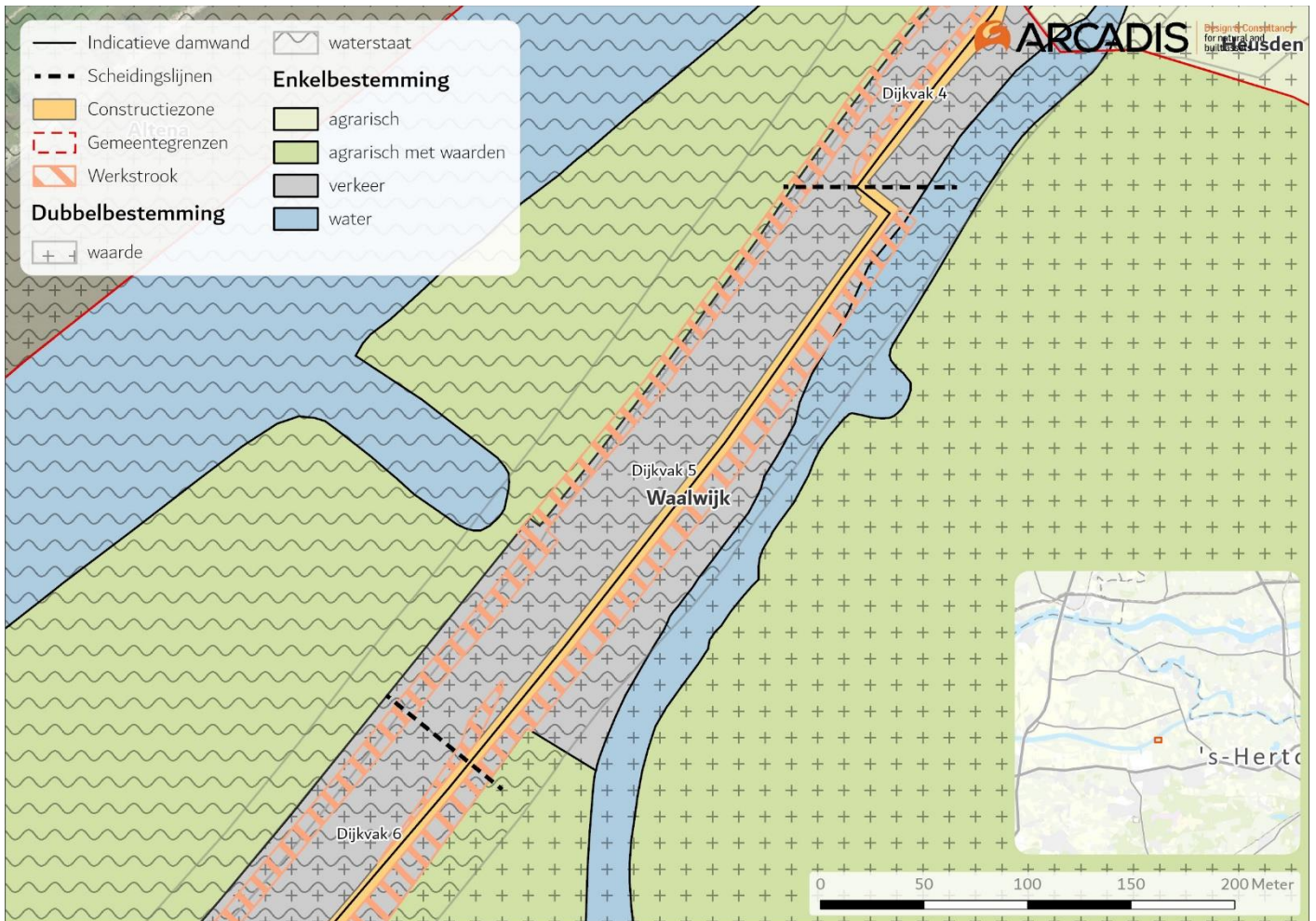
De functie 'Waterstaat – Waterkering' is mede bestemd voor voorzieningen voor de directe en indirecte kering van het water, de aanleg, instandhouding en of bescherming van de waterkering en groenvoorzieningen. De beoogde werkzaamheden passen binnen deze functie gezien ze als doelstelling hebben om voorzieningen voor de kering van het water te beschermen en in stand te houden.

De gebiedsaanduiding 'natuurontwikkeling' bevat enkel uitzonderingen voor bouwregels, deze bouwregels hebben geen betrekking op het voornemen. Wel bevat deze gebiedsaanduiding de mogelijkheid tot een functiewijziging van overige functies die rusten op gronden waar ook de functie 'natuurontwikkeling' op rust, naar de functie 'Natuur'. Dit heeft wel twee voorwaarden:

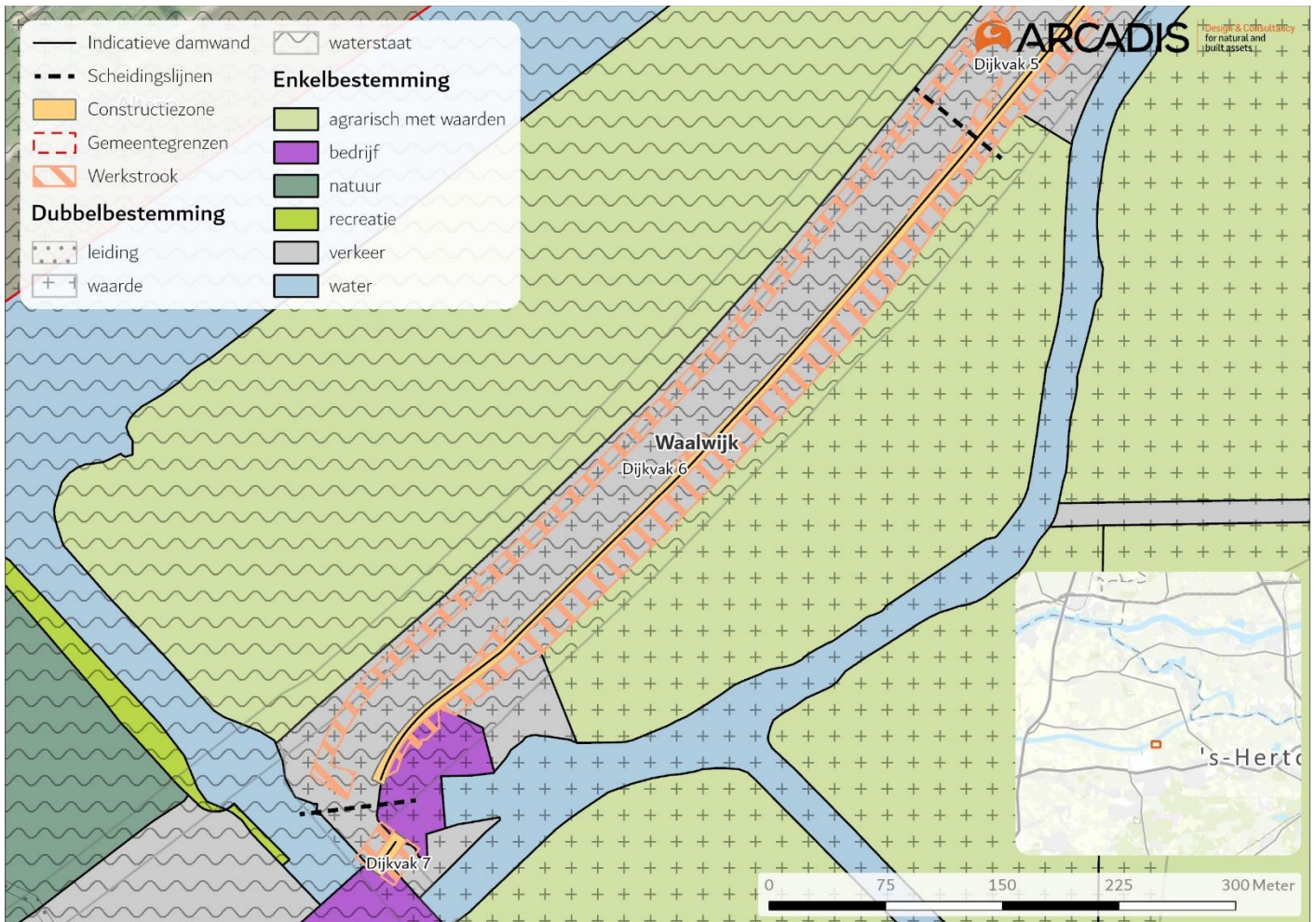
- de wijziging kan uitsluitend plaatsvinden ten behoeve van de realisatie van vastgesteld natuur- en landschapsbeleid, zoals het beleid voor de ecologische hoofdstructuur, een ecologische verbindingszone, het landschappelijk raamwerk en bos-, natuur-, en/of landschapscompensatie;
- de wijziging kan pas plaatsvinden nadat de aankoop of overdracht in voldoende mate verzekerd is of al heeft plaatsgevonden.

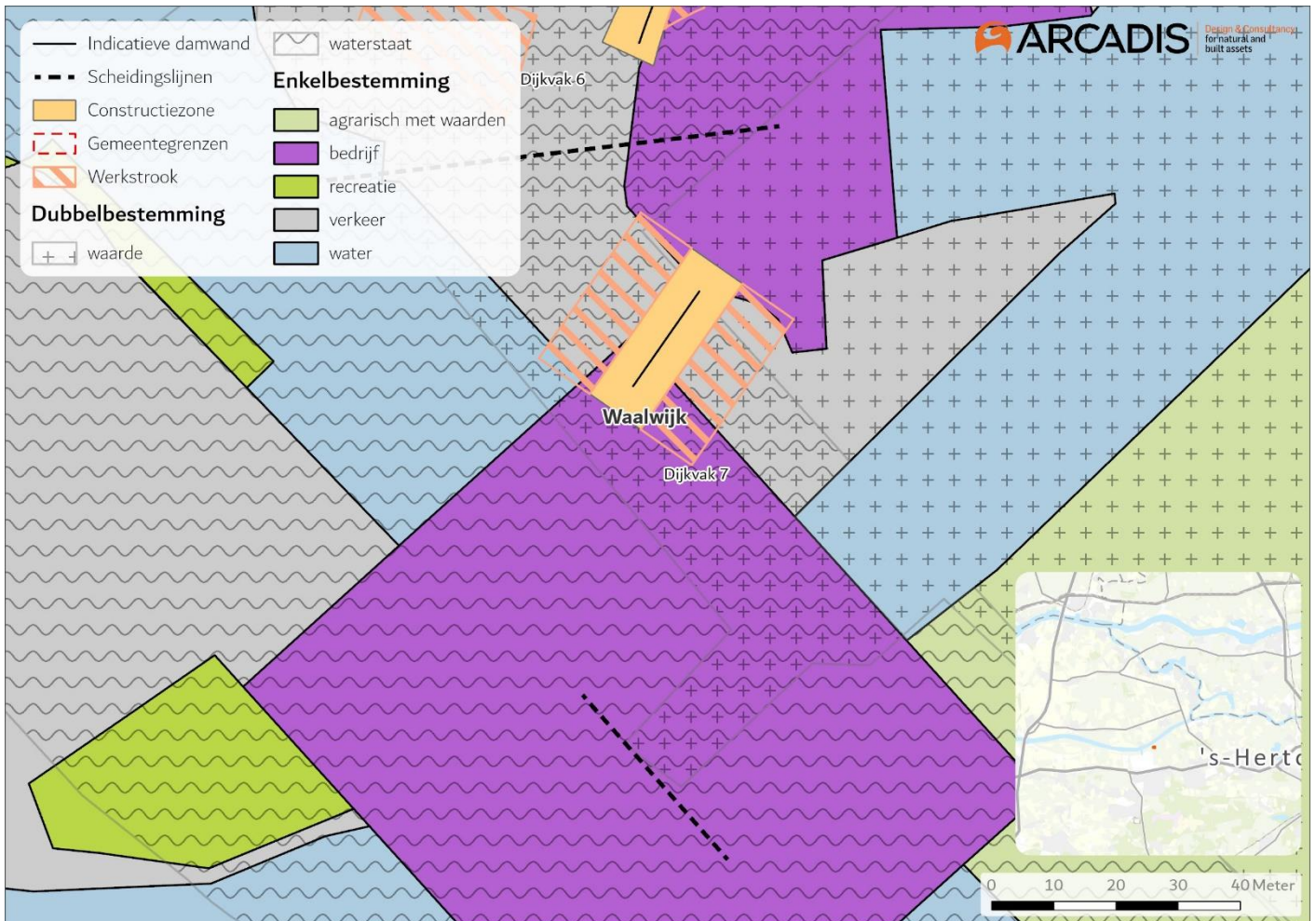
Figuur 2 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Waalwijk dijkvak 4 (Arcadis, 2024)

Figuur 3 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Waalwijk dijkvak 5 (Arcadis, 2024)

Figuur 4 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Waalwijk dijkvak 6 (Arcadis, 2024)

Figuur 5 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Waalwijk dijkvak 7 (Arcadis, 2024)

Omgevingsplantoets – gebruiks- en bouwregels

Hieronder wordt getoetst of er voor het uitvoeren van de benodigde werkzaamheden voor de dijkversterking een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit benodigd is. Zie voor een samenvatting van dit onderdeel Tabel 1.

Agrarisch met waarden – Openheid en natuurwaarden

In artikel 4.2 van de planregels staan de bouwregels voor deze functie opgenomen. De constructie wordt niet in de bestemming Agrarisch met waarden gebouwd waardoor er geen sprake is van een strijdig gebruik met de bouwregels.

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – kwetsbare soorten' is er een omgevingsvergunning benodigd voor het verlagen en vergraven van de bodem, diepploegen/diepwoelen of het uitvoeren van andere ingrepen in de bodem en het uitvoeren van heiverken of het anderszins indringen van voorwerpen in de bodem. Ook hier is geen sprake van omdat enkel de werkstrook op sommige plekken overlapt met de functie Agrarisch met waarden. In de werkstrook vinden geen grondwerkzaamheden plaats.

Verkeer

In artikel 17.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Verkeer'. Hierin is opgenomen dat voor het bouwen van bouwwerken, de verticale diepte niet meer mag bedragen van 3,5 meter. De diepte van het scherm dat in de grond geplaatst zal worden om de dijk te versterken zal minimaal 10 meter zijn, en is hiermee in strijd met de bouwregels binnen deze functie.

Bedrijf – Nutsvoorziening

In artikel 8.2 zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Bedrijf – Nutsvoorziening'. Hierin is onder andere opgenomen dat de verticale diepte van het ondergrondse bouwwerk maximaal 3,5 meter mag bedragen.² De diepte van het scherm dat in de grond geplaatst zal worden om de dijk te versterken zal minimaal 10 meter zijn, en is hiermee in strijd met de bouwregels binnen deze functie.

Waarde – Archeologie

In artikel 23.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Waarde – Archeologie'. Hierin is opgenomen dat er een archeologisch rapport dient ingediend te worden bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning waarbij bouwwerken met een grotere diepte van 0,70 meter in de bodem gerealiseerd worden. Afhankelijk van de bevindingen van dit rapport kunnen er voorwaarden verbonden worden aan het verlenen van de omgevingsvergunning, zoals de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de waarden kunnen worden behouden of de werkzaamheden uitvoeren onder archeologische begeleiding.

Er dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor het uitvoeren van grondbewerkingen op meer dan 100 m² en dieper dan 0,70 meter onder het maaiveld.

² Bestemmingsplan Buitengebied Waalwijk (9 december 2010, geheel onherroepelijk in werking) artikel 8.2.5(c).

Waterstaat – Uiterwaarden

In artikel 24.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie ‘Waterstaat – Uiterwaarden’. Hierin is opgenomen dat uitsluitend een bepaald aantal riviergebonden en niet-riviergebonden activiteiten mogen worden gebouwd. De riviergebonden activiteiten zijn:

- a. de aanleg of wijziging van waterstaatkundige (kunst)werken;
- b. de realisatie van voorzieningen voor een betere en veilige afwikkeling van de beroeps- en recreatievaart;
- c. de bouw of wijziging van scheepswerven;
- d. de vestiging of uitbreiding van overslagbedrijven of het realiseren van overslagfaciliteiten, uitsluitend voor zover de activiteit gekoppeld is aan het vervoer over de rivier;
- e. de aanleg of wijziging van scheepswerven;
- f. de realisatie van natuur;
- g. de uitbreiding van bestaande steenfabrieken;
- h. de realisatie van voorzieningen die onlosmakelijk met de waterrecreatie zijn verbonden; of
- i. de winning van oppervlaktedelfstoffen.

De werkzaamheden voor de versterking van de dijk valt onder de wijziging van een waterstaatkundig werk, en sluit daarmee aan op de bouwregels van deze functie.

Tevens is bepaald dat er een omgevingsvergunning benodigd is voor het vergraven, ophogen of egaliseren van de bodem en het uitvoeren van heiverken of het anderszins indringen van voorwerpen in de bodem.

Waterstaat – Waterkering

In artikel 26.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie ‘Waterstaat – Waterkering’. Hierin is opgenomen dat op of in deze functie begrepen grond uitsluitend bouwwerken tot een maximale bouwhoogte van 3 meter mogen worden gebouwd ten behoeve van de aanleg en instandhouding van de waterkering. De diepte van het scherm dat in de grond geplaatst zal worden om de dijk te versterken zal minimaal 10 meter zijn, echter is deze na de werkzaamheden niet zichtbaar in het landschap. Hiermee is er geen sprake van strijdigheid binnen deze functie.

Tevens is bepaald dat er een omgevingsvergunning benodigd is voor het verlagen, vergraven, ophogen of egaliseren van de bodem; het diepploegen, diepwoelen of het uitvoeren van andere ingrepen in de bodem en het aanleggen van landschapselementen en het uitvoeren van heiverken of het anderszins indringen van voorwerpen in de bodem.

Conclusie

De maatregel past niet binnen de bouwregels van de functie Verkeer en de functie Bedrijf – nutsvoorziening omschreven in het omgevingsplan van de gemeente Waalwijk. Voor het project zal een projectbesluit worden vastgesteld, welke van rechtswege ook zal gelden als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Hiernaast is er op basis van artikel 5.1, lid 1, onder a, Ow is een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit vereist voor de realisatie van de maatregel binnen de volgende functies:

- Agrarisch met waarden – Openheid en natuurwaarden
 - Functieaanduiding: specifieke vorm van agrarisch met waarden – hydrologische waarden
 - Functieaanduiding: specifieke vorm van agrarisch met waarden – kwetsbare soorten
- Waarde – Archeologie
- Waterstaat – Uiterwaarden
- Waterstaat – Waterkering

Tabel 1. Overzicht omgevingsplantoets Dijkverbetering Doeveren

Functie	Bestemd voor o.a.	Omgevings- vergunning	Strijdigheid?	
Omgevingsplan gemeente Waalwijk				
	Agrarisch met waarden – Openheid en natuurwaarden	Agrarische bodemexploitatie en water en waterhuishoudkundige voorzieningen	Nee	Nee
	Verkeer	Verkeer en verblijf, behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden en water en waterhuishoudkundige voorzieningen	Nee	Ja
	Bedrijf – Nutsvoorziening	Nutsbedrijven en bijbehorende voorzieningen en waterhuishoudkundige voorzieningen	Nee	Ja
	Water	Water en waterhuishoudkundige voorzieningen en herstel en/of ontwikkeling van landschappelijke waarden en natuurwaarden	Nee	Nee
	Waarde – Archeologie	Behoud en bescherming van archeologische waarden	Ja	Nee
	Waterstaat – Uiterwaarden	Afvoer en doorstroming en rivierwater	Ja	Nee
	Waterstaat – Waterkering	Voorzieningen voor (in)directe kering van het water en instandhouding en/of bescherming van de waterkering en groenvoorzieningen	Ja	Nee
	Functieaanduiding Specifieke vorm van agrarisch met waarden – hydrologische waarden	Behoud, herstel en ontwikkeling van hydrologische waarden	Ja	Nee
	Functieaanduiding Specifieke vorm van agrarisch met waarden – kwetsbare soorten	Behoud, herstel en ontwikkeling van kwetsbare soorten	Ja	Nee
	Gebiedsaanduiding Natuurontwikkeling	–	Nee	Nee